

Po vojni.

„Daily Mail“ skuša podati v nekem članku, v katerem opisuje bodočo Evropo po miru, naslednjo sliko o Angliji po vojni:

„Svetovna vojna je spremenila socialno lice na zemlji, kakor je ledena doba zemljo samo spremenila. Danes se zdi Evropa v mnogih stvareh pahnjena za sto let nazaj, in sto let utegne zopet miniti, prej ko popravijo posamezne vojujoče dežele vse vplive vojne. In še tedaj bo ostajal spomin na čas, ki ga sedaj živimo. 25 milijonov mož raznih držav je prišlo za doslej ubitih ali poškodovanih devet milijonov orožje. Kadar bo trajala 2 leti vojna, bomo lahko sedili, da je Evropa v celoti izgubila približno 20 milijonov zdravih in za delo sposobnih ljudi. Toda to bi bila le nepopolna ali delna izguba pravih bojevnikov. Tudi civilno prebivalstvo tako v vojujočih kakor tudi v nevtralnih državah občuti to vojno. Skoro povsod narašča umrljivost, dočim pada število porodov. Na Angleškem so nazadovani v prvem letu vojne porodi za 40.000 v primeri s prejšnjim letom, umrljivost pa se je v primeri z letom 1913 povečala za 50.000. To se pravi, da se je število angleškega civilnega prebivalstva v enem letu vojne zmanjšalo za 90.000 ljudi. Direktni denarni stroški vseh vojujočih dežel utegnejo znašati za eno vojno leto 200 milijard, od katerih jih ima Anglija razmeroma največ. Toda kakor so velikanke te svote, jih indirektni stroški še prekašajo. Po vojni bomo pred naslednjimi problemi: Tri žene bodo na moža, ki je sposoben za ženitev. Število starejših mož je večje, kakor mlajših. Povprečna telesna sposobnost je zmanjšana. Milijone moč je treba zopet uvesti delovnemu življenju miru. Milijoni rokodelcev, ker smo jih spričo naših razmer navedli na dvojno in trojno mezdo, bo zahtevalo tisto mezdo dalje. Prevoznja po morju se je podražila, mnogo naših trgovskih parnikov se je potopilo. To so ob kratkem le nekatere težkoče, ki nas čakajo. Imamo pesimiste, ki prorokujejo industrijsko revolucijo. Imamo preroke, ki slutijo, spominjajoč se na sufražetsko gibanje, resno nevarnost v veliki večini žena. Drugi zopet menijo, da propadeta popoluoma umetnost in veda. Kje so naše politične stranke, ki so bile ob miru delavne in močne? Kje je brezbriznost družbe, ki je še poleti 1914 plesala tango? Ali se ni naše ljudstvo prej zanimalo najbolj za igro golf in glavni posel naših mož je bila nogometna igra? Vse to se takoj ne povrne. Vse se spremeni. In mi bomo vso svojo moč, vse svoje najboljše znanje morali porabiti v to, da zopet dosežemo to, kar je izginilo...“

V preteklem letu, kakor že preje je naš list dokazal, da je najboljši zagovornik ljudskih pravic, pa tudi najzvestejše glasilo avstrijskega mišljenja. Ni čuda, da si je „Štajerc“ i sedaj v vojni pridobil novih prijateljev in odjemalcev. Pa ne samo doma, tudi v vseh vojaških bolnišnicah ga čitajo z navdašenjem in veseljem. Prepričani smo tedaj, da bode imelo tudi letošnje vabilo za naročenje mnogo uspeha. Prosimo v prvi vrsti stare naše naročnike, da naj nam čimprej vpošljejo naročnino, ki jo je pri vsakem listu naprej plačati. Prosimo pa tudi vse prijatelje, da nam naj z neumorno agitacijo pridobivajo vedno novih smišljenikov in odjemalcev. „Štajerc“ ostal bode vedno zvest svojemu naprednemu, štajersko-koroškemu, avstrijskemu mišljenju!

Novoletno voščilo iz boja. Piše se nam: Vsem dragim čitateljem in ljubim čitateljicam želi prav vesele božične praznike in srečno novo leto v ljubi domačiji — od črnogorske meje — „Feldgrauer“: Zlatoslav Planinc, mob Trainersatzgruppe Nr. Mostar, bivši žurnalst iz sp. Štajerske — in; Žabkar Karlo, davčni praktikant iz Novega mesta. — **Umrl je v Mariboru skladatelj g. Rudolf Wagner.** N. p. v. m.!

Dobrotnik. Neznani dobitnik, ki noče svojega imena objaviti, je daroval večjo svoto denarja, ki naj se uporabi za mariborske mestne uboge na ta način, da se jim daje vsak dan mleko zastoj. Darovana svota je tako velika, da se zamore nakupiti vsak dan po 50 litrov mleka. Revne družine z večjim številom otrok naj se oglasijo v pisarni mestnega oskrbnštva (Rathausplatz 9, 1. nadstropje) in sicer od 8. do 12. ure.

Častni občan. Občinski svet v Studencih pri Mariboru je imenoval nadučitelja na dekliški šoli gosp. Karla Majer za častnega občana.

Zaprli so orožniki v Ormožu 32-letno Marijo Škvorc. Sami se jo tatvine.

Ukradeno je bilo posestnici Jožefi Urh na Hajdini pri Ptuj 200 kron denarja iz zaprte omare. O tatni ni duha ne sluha.

Vlom. V Cerovcu pri Rogatcu vlomila sta Florijan in Jožef Osek v hišo tamošnjega kmeta Blaža Skrabl in mu odnesla 2750 kron. Vlomilca se že nahajata pod ključem.

Zvišanje hranilnih vlog v Nemčiji. Mestni hranilnici v Charlottenburgu je došlo letos vkljub vojni toliko hranilnih vlog, kakor še nikoli do-

sedaj. Od 1. januarja letos je bilo vplačanih trdno skupno 33.555.000 mark, dvignjenih pa samih skriv 14.337.000. tako da presegajo od začetka tega leta leta vplačila vračila za 19.218.000 mark. Ona cesti teh večjih dohodkov se je dalo tekom letošnjih do leta 17.300.000 mark hraniteljem na razp. Nov lako za vojna posojila. Tudi število hraniteljev, W. Z. se je posebno izdatno zvišalo; isto je od zkatere s četka letošnjega leta poskočilo od 130.701 izdelavi 141.258, torej za 10.557. S svojo jednako naredbe kladnico je napravila hranilnica istotako zehoprome ugodne skušnje; dasiravno je ista šele nad doli obič leti v obratu, se je že oddalo v najem 478 porabe predalov za hranjevanje vrednostnih papirjev kreda u stin, dragotine itd. To število bo doseglo kmalizdeloval bistveno zvišanje, ker se vedno bolj vprašujejo po takih predalih.

Poziv črnovojniki na Ogrskem. Ogrski čnab, pe novojniki in oni avstrijski črnovojniki, ki so bidelovani na Ogrskem potrjeni, letniki 1873 do 1897 se dovo poklicani na dan 17. januarja pod orožje. peciva,

100.000 vagonov žita iz Rumunije. K. He omej poroča iz Danaja, 23. decembra: Po več krepove enomesečnih pogajanjih med nemško, avstrijskega m in ogrsko žitno centralo na eni in rumunsko komisipove. N za prodajo žita na drugi strani, se je te decembra, sklenila pogodba za nakup rumunskega žita. Žemod sedaj ostane pri nakupu 50.000 vagonov raza peko ličnih žitnih vrst in fižola. Ko se bo ta kupčij Ma ugodno končala, se bo pričelo s pripravi marca r nakup še nadaljnjih 50.000 vagonov. Istočasneč peč z novim nakupom žita se je zagisural tudi izvozarja, d in odposiljanje vseh že poprej nakupljenih mnón sovr žin žita in fižola. Nakupljeno blago se bo prmeseca vžalo deloma po železnici, deloma po Donav. 60 Storjeni so vsi koraki, da se cela zadeva kolikrje na mogoče naglo in gladko reši. Kupci bodo poslazzdravje v Rumunijo zadostno število železniških vozovposebne

Sokrivce žandarmerijskega morilca Župetnajo, prijet. Svoj čas smo poročali o žandarmerioseb, k umoru pri Zidanem mostu. Prvega morilca Žaliko jih peta so že preje prišli. Dne 15. decembra prevdar se je pojavil Jožef Štrukelj, drugi morilecki so t v Prelesu na Krškem. Okoli 7. ure zjutraj ipičeni, prišel k hiši mlinarja Alojzija Sitar, kjer jih lju pred hlevom pozdravil njegovo ženo Terezo, j. Z. vprašal, kaj je novega in hotel vedeti, ali svojniko kje v bližini žandarij. Ko se je prikazal Sitarposame je Štrukelj pobegnil. Orožniki so ga začevršilo iskati. Štrukelj je bil popoldne okoli 4. ure črnovo Kostanjevcu v občini Sv. Rupert, kjer je dobv krat na prošnjo pri Matiji Zidar skledico mleka. Ra in sicer mu ga je dala gospodinja. Ko se jnames Zidar vrnil domu, je Štrukelj govoril z njimHrvats Zidar ga je spoznal. Ko se je Štrukelj malin v H okrenil, prijel ga je Zidar z vso svojo močjo i Manuš demičr

Masaže, obdrgnjenje in umivanje s Fellerjevim, bolečine odpravljajočim, oživiljajočim rastlinskim esencnim fluidom z znamko

izkazujejo se po poročilih v več kot 100.000 zahvalnih pismih kot prav posebno blagodejni in uspešni proti telesnim in

zoper

bolečinam v udih

12 steklenic franko 6 kron, 24 steklenic franko 10 K 60 h. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 241 (Hrvatsko). Fellerjeve odvajalne Rhabarbara kroglice z znamko „Elsa-kroglice“, 6 škatljic franko 4 K 40 h, 12 škatljic franko 8 K 40 h. 464

Razno.

Čenjeni naročniki. Nastopilo je novo leto in usojamo si uljudno cenjene naročnike vabiti na zopetno naročenje „Štajerca“.

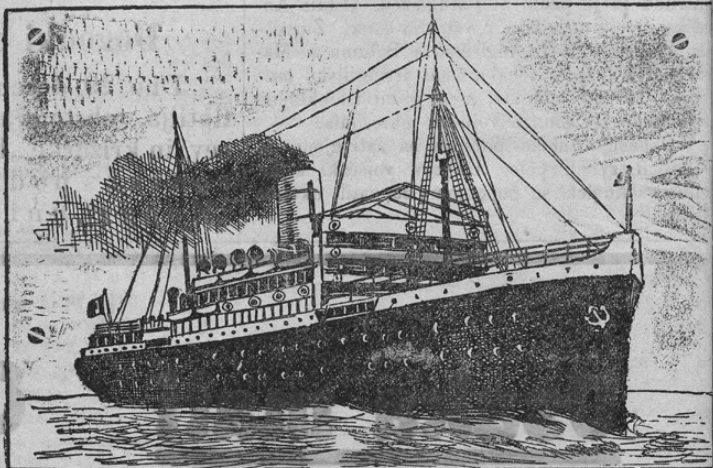

Varna.

Prinašamo pda je gled na bolgarsk pristanišče Varna ki bode cenjen čitatelje gotov zanimal.

„Ancona“.

Neki avstrijski podmorski čoln je potopil italijanski parnik „Ancona“, katerega sliko danes prinašamo. Na parniku se je nahajalo tudi nekaj Amerikancev. Zato se je razvil iz te zadeve spor med Avstro-Ogrsko in Združenimi državami Severne Amerike. Spor še ni rešen in je precej oster. Amerikanci stoje namreč na prismojenem stališču, da smejo samo naši sovražniki na nas streljati, mi pa da se ne smemo braniti. Dobičkalačni amerikanski denarni mogotci

Der Dampfer „Ancona“

pa se grozovito motijo, ako mislijo, da se bomo mi temu stališču kar tako lahko privadili!

ačanilga trdno držal. Priskočila sta na pomoč iz svo-
samih skrivališč dva lovca, nakar so vsi trije Štru-
a teglja dobro zvezali z vrvmi in ga peljali v Krško;
k. Ona cesti ga je sprejela orožniška patrolja. Izro-
ošnječili so morilca deželni sodnji.

Nove odredbe o izdelavi kruha in peciva.
itelj, Wr. Ztg. objavljala ministerialno naredbo, s
od zakatere se dopolnjujejo in postružujejo predpisi o
01 izdelavi in prodaji kruha in peciva. Glasom te
o zanaredbe more notranji minister na predlog žit-
o želnoprometnega zavoda dovoliti za deželo in okraj
ad dvali občino izjeme v dosednji prepovedi glede
478 porabe pšenične moke za pecivo in kuho. Na-
jev liredba uvaja dalje splošno prepoved za obrtno
kmalizdelovanje in prodajo malega peciva vseh vrst.
rašuj. Pšenična in ržena moka se sploh ne smeta več
uporabljati za izvajanje slaščic ne v slaščičar-
ski črnah, pekarnah, ne v gostilnah in točilnicah. Iz-
so bil delovanje slaščic z uporabo nadomestilne moke
197 se se dovoli le dva dni v tednu. Obrtno izdelovanje
peciva „caces“ more politična deželna oblast ne
K. Ble omejiti kakor doslej, marveč tudi popolnoma
č ko prepovedati. Obrtno izdelovanje slaščic iz suro-
trijakega masla in vzhajane testa se splošno pre-
misij pove. Naredba, ki stopi v veljavo dne 23. de-
ceembra, prepoveduje končno pekomo in slaščičar-
ta. Zajem od tretjih oseb napravljeno testo sprejeti
v razza peko.

Marca meseca mir? Italijani pričakujejo
mi za marca meseca mir. Rimski list „Avanti“ se namo-
časneč peča s končno sejo laške zbornice in opo-
izvozarja, da je minister Salandra dejal: „Prijatelji
mno in sovražniki so v tem lahko edini, da se sme
o pre meseca marca pričakovati mir!“

600 novih milijonarjev. Tekom sedanje vojne
kolikorje na stotisoče ljudi izgubilo svoje življenje,
poslal zdravje in imetje, na tisoče ljudi pa je brez
vovoz posebnega truda obogatelo. Nemški listi raču-
Zupetanjajo, da je le na Avstro-Ogrskem kakih 600
rskeno oseb, ki so med vojno postali milijonarji. Ko-
ča Zulkio jih je pa, ki so pridobili sicer manjša, a
ra pavendar znatna premoženja. Teh vojnih dobičkov,
vorilecki so tolikokrat na precej brezvestni način sko-
traj jepičeni, se drže pač kri in solze milijonov dru-
tjer igih ljudi.

Zopetno prebiranje 43. do 50 letnih črno-
ali se vojniki na Ogrskem. Ogrski listi poročajo: V
Sitar posameznih okrajih, ne pa v celi deželi, se bo
začel vršilo zopetno prebiranje 43. do 50 letnih
ure v črnovojniki; tozadevna oblastvena naredba bo
dobi v kratkem izšla.

Razpuščen društva v Dalmaciji. Dalmatinsko
se je namestništvo je razpustilo naslednja društva:
njim Hrvatska sokolska društva v Splitu, v Omišu
malci in v Kaštel Novem, Ljudsko čitalnico v Lučen-
Manuš, Pučko zoro v Splitu in hrvatski aka-
demični klub.

Eksplozije v Ameriki. Graška „Tagespost“
poroča po nekem zasebnem pismu iz New Yorka,
da je bilo v zadnjih tednih v Ameriki pet fa-
brik v zrak spušenih. Škode se ceni na več
kot 20 milijonov dolarjev. Samo v eni fabriki
je bilo uničenih 800 kanonov, ki so bili na-
menjeni za francosko in angleško armado. Ob-
enem je zletelo v zrak na stotisoče šrapnelov
in drugih izstrelkov.

Nemški list v Belgradu. V Belgradu je za-
čel izhajati nemški list pod imenom „Belgrader
Nachrichten“.

Dvotirna proga Karlovac—Ogulin. List „Eisen-
bahn“ poroča: Kakor je znano, je proga
Budimpešta—Reka državne železnice enotirna.
Z zgradbo proge Ogulin—deželna meja blizu
Knina (ogrsko-dalmatinska železnica) in z otvo-
ritvijo proge Karlovac—deželna meja blizu
Metlike se more pričakovati v skorajšnji bodo-
čnosti neposredno črto iz Ljubljane čez Bujbarci-
Karlovac—Ogulin—Knin do Splita. Zaradi
mogočnosti takega neposrednega prometa je
upati, da promet zelo naraste, ter se ne bo
mogel razvijati na onem delu proge Karlovac—
Oštarije, vsled tega se mora imenovani del proge
pretvoriti v dvotiren. Otvoritev drugega tira se
otvori javnemu prometu najbrže istočasno, ko
bo dograjena ogrsko-dalmatinska železniška
proga.

Buri oproščeni. Iz Johannesburga poročajo:
General De Wet in 118 drugih vjetih Burav, ki
so bili obsojeni zaradi veleizdaje, so bili izpuščeni.
Pomiloščenje teh Burav je premeten korak
angleških gospodarjev, ki se hočejo s tem pod-
jarmljenemu burskemu narodu podkupiti.

Ponesrečeni infanterist na postaji Poličane,
ki ga je, kakor smo svoj čas poročali, dne 8. p.
m. povozil železniški vlak, se je pisal Franc
Rupnik.

Nemški general Emmich, slavnj osvojitelj
belgijskega mesta Lütticha, je pred kratkim
hipoma umrl. Rojen je bil leta 1848.

Nova razkritja o umoru v Serajevi. List
„Az Est“ javlja iz Bukaresta: Iz Sofije poroča-
jo, da je bivši bolgarski poslanik Čaprasikov rekel,
da ima bolgarska vlada pisane dokaze, da sta
bila bivši naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc
Ferdinand in njegova soproga umorjena v spo-
razumu ter pod skrivno srbske vlade. Bolgarska vlada bode te dokaze kmalu objavila.
Ta izjava kaže, da so Bolgari pri svojem zma-
govitem protiranju gotovo tudi zaplenili tajne
arhive srbske vlade. Sicer je pa že preje vedel
ves svet, da sta bila nadvojvoda in njegova
soproga žrtvi Petrove vlade.

Zemljevid k obstreljevanju Varne.

Bolgarsko pristaniško mesto Varna je gla-
som nekega poročila iz Konstanze bilo od rus-
kih vojnih parnikov obstreljevano. Utrdbe Varne

Zur Beschreibung Varnas durch die russische Flotte.

so na ruski ogenj živahno odgovarjale. Misli se,
da so Rusi nameravali, izkrcati čete pri Ekreni.
Prinašamo zemljevid okoli Varne, ki bode brž-
kone v vojni še veliko vlogo igrala.

Vsak vojak

želi izvedeti novice iz svoje domo-
vine. Najbolje posreduje te novice

naš „Štajerc“

ki je, je bil in ostane vedno

zvesto avstrijskega mišljenja!

Stariši! Neveste! Bratje in sorodniki vojakov!

Naročite za naše drage vojakove „Štajerca“

ki se jim naravnost od upravištva na bo-
jišče pošlje. Treba je le naročnino
poslati in natančni naslov
sporočiti

Napravite vojakom veselje

in naročite jim „Štajerca“.

Izpred sodišča.
Vojaška liferanta.
Budimpešta. Pred tukajšnjo sodnijo
sta bila obsojena vojaška liferanta Samuel Neu-
mann na 6 mesecev, Jožef Neumann pa
na 4 mesece težke ječe; poskušala sta podku-
piti vojaške uradnike, da bi slabo blago za ar-
mado sprejemali kot dobro. Število sleparskih
vojaških liferantov na Ogrskem večinoma židov-
skega plemena narašča prav hudo, to pa vkljub
jako ojstrim kaznim.

Prijatelj Srbov.

Zagreb. Žurnalist in civilni geometer
Vaso Nastić iz Semlina stal je pred tukaj-
šnjim domobranskim sodiščem. Lani, ko so srbski
vojaki vdrl v Semlin, hodil je Nastić z njimi in
prepeval srbske bojne pesmi. Zato je bil izda-
jalec zdaj obsojen na 3 leta težke ječe.

Občutna kazen zaradi navijanja cen.

Maribor. V Valehnech pri Ljutomerju
rojeni Alojz Senčar, trgovec v Ptujju, bil
je že enkrat zaradi navijanja cen kaznovan;
ker je v izrabljanju vsled vojnega položaja
nastalih izrednih razmer zdaj tudi pri bakrenem
vitriolu (modri galici) navijanja cen zagrešil,
bil je obtožen pred mariborsko okrožno sodnijo.
Senčar prodajal je bakreno galico po 3 krone
za kilogram. Glasom neke fakture družbe za
kemično in metalurgično produkcijo na Dunaju
pa je bil kupil bakreno galico po 130 kron za
100 kilogramov. Mariborska sodnija obsodila
je Senčarja na en teden zapora in
2000 kron denarne globe.

General Russki.

Glasom poročil iz Petersburga se je general
Russki na podlagi carjevega ukaza od vrhovne-
ga poveljstva ruske severne armade odstavil.

General Russki

Pač pa se mu je pustilo njegove posle v dr-
žavnem svetu in vojnem svetu. S tem je drugi
višji vojaški dostojanstvenik na Ruskem vredi
vojnih dogodkov odstavljen. Najbolje bi bilo, da
bi car še — carja samega od vrhovnega povelj-
stva odstavil. Potem bi bil kmalu mir...

Gospodarske.

Ravnanje z zmesnim gnojem (kompostom) po zimi.

V vsakem vrtu ali gospodarstvu je kup zmesnega
gnoja, na katerega pride tekom poletja in jeseni iz vrta,
iz hiše in dvorišča mnogo odpadkov; ti potem razpa-
dejo v zemljo in iz njih dobimo posebno dobro prhko
in rahlo zemljo.

Zdaj po zimi se spravlja na kup zmesnega gnoja
od časa do časa gnoj iz stranišč ali gnojnice, da se ga
obogati na redilnih snoveh. Ako se mu po posameznih
plasteh primeša apna ali apnenih odpadkov, pospešuje
razkrojitev trohnečh snovi in stem združeno zorenje
zmesnega gnoja.

Pa tudi, če kup po zimi zmrzne, se omehča,
zrahlja in zori gnoj. Kup zmesnega gnoja se lahko po
zimi, če je zemlja že nekoliko zmrzla, premeže z naj-
boljšim vspehom. Pri tem je pazit na to, da kupi ne
bodo previsoki. V obče bi naj kup zmesnega gnoja ne
bil višji kakor eden meter, ker sicer trohnečh snovi
vsled pomanjkanja zraka ne morejo tako dobro sprniti.
Zemlja zmesnega gnoja se lahko smatra za „zrelo“,
ako se nabranih snovi ne more več spoznati in je masa
dobro razpadla.

Morali bi imeti vedno dva kupa za zmesni gnoj,
enega nezrelega, začetni kompost in kup zrelega kom-
posta, ki se ga da kmalu porabiti.

Vse odpadke se naj meče le samo na nezrel kup.

Razteptanje vrtnih gred po zimi.

Posebno v velikih mestih in v njih bližnji okolici
pa tudi na deželi lahko večkrat opazimo, da ljudje
nemarno razteptajo vrtno grede ali obdelana zemljišča,
na katerih je letos zrastel krompir in zelenjava.

Vsled tega postaja zemlja v svoji rodovitnosti bist-
veno slabša, zrak, ki je neobhodno potreben za pretvar-
janje redilnih snovi, ne more v zemljo, in ravno tako
ne mraz, ki je znan kot najboljši orač, ki pomaga raz-
krojit in omehčati.

V spomlad bomo brez izjeme nasadili krompirja
in različnih vrst zelenjave na istih zemljiščih in vrtnih
gredah, da dobimo za zadostno preskrbo prebivalstva